

Balázs Ildikó

Apakereső

*„Most megjött a valódi családom,
nemcsak korábbi életeim szereplői
csoportosultak körém.*

*Eljöttek evilági gyermekeim,
kik még odafentről integetnek felém,
rám nevetnek hamiskásan,
lábuk a levegőben lóg,
kis testük szívárványcsatornán
csúszdázik:*

A barnásszöke, göndör szépség.

A nevetős-komoly kisfiú.

S a szilajkék szemű apja kedvence.

Angyalkák.”

(Sorskönyv)

Valami mintha más lett volna a szobában. Mintha más energiák törtek volna be a homályba, az éjjeli lámpa fénykörébe. Szeme sarkából mozdulatokat, vonalakat látott, ha odanézett, semmivé foszlottak.

Lilit egyedül élt a kétszobás bérlakásban.

Visszakapcsolta a mennyezeti lámpát, amíg bement fürödni. A szoba teljes fényárban úszott, mikor kilépett. A frottírköntöst vállfára csúsztatta, s a tükrös szekrényajtóra akasztotta. Egy pillanatra meglátta magát benne, s magasra tornyosult bensejében a rémület.

A tükörben a vállá fölött egy huszoneves fiatalasszony meredt rá.

– Pont, mint a fotón! – ötlött fel benne. Azon a hatvanas évekbeli fekete-fehér családi fotón, melyen ott állt karján egy eleven, telt ajkú kisbabával egy hátrasimított vállig érő hajú kecses

fiatalasszony, anyasága büszke tudatával, s mellettük egy hátrafésült hajú, meggyötört tekintetű fiatalember.

Pont, mint a képen. A tükörbeli látomás, mely alig egy pillanatra sejlett fel a vállá fölött, erre a fiatalasszonyra emlékeztetett. Önkéntelenül a vállához kapott, mintha le akarna porolni onnan valamit.

Kitárta az ablakot. Az áprilisi virágillat az aszfalt porát mélyre nyomva tolult a szobába. Mélyeket lélegzett.

Tudta, hogy nem a képzelete játszik vele. Gyerekkora óta érzékelte a szellemvilágot, felnőve fokozatosan ráébredt, hogy egyedül van ezzel, hogy a legtöbb ember – beleértve a szüleit – nemhogy nem látja, nem hallja őket, de őt tartják bolondnak.

Már akkor is így volt, amikor gyerekkorában rettegett a sötét szobában. Éjjel szándékosan bepisilt, hogy ennek ürügyén felkölthesse a szüleit, hogy lámpát gyújtsanak. Ő meg nem mondta meg, hogy rettenetesen félt a sötétben megelevenedő alakoktól.

Éjjel minden más volt. A sötétben kint nem félt az udvaron, az utcán különösen szeretett bujkálni sötétedés után. De a zárt szobában rémület fojtogatta. A perzsaszőnyeg cirádái kígyókká változtak, letekeredtek a falról, a fotel medveszerű sötét alakká változott át, mely megmozdult, ingott, elindult, helyet változtatott. Ilyenkor már a fülében hangosan dobogott a szíve, kiáltani sem bírt, mint mikor

valaki rémálmában menekülne, de nem tud.

Éjjel furát álmodott. Vizsgáznia kellett Marcsinál, egy ismerősénél, aki léleklátó természetgyógyász volt. Ekkor ötlött eszébe az álma teljes jelentésében. Ezt le kell írnia! Ezt a szellemjárást is papírra kell vetni.

Becsukta az ablakot, lefeküdt, a tiszta ágynemű kellemes fáradtságérzést keltett benne. Leoltotta az éjjeli lámpát, s pillanatokon belül elaludt.

Nem tudja, mennyi idő telhetett el. Talán tíz perc, talán egy. Talán félóra? Amikor a feje fölött a villanykapcsoló nagy csattanással leesett.

Kiment az álom a szeméből, és ismét érezte a jelenlétét.

Pedig megüzente már minden lénynak, aki megmutatta jelenlétét a lakásában, hogy este tíz és reggel tíz között nincs fogadóóra. Veszi az adást, nincs gondja a szellemekkel, hiszen nekik is helyük van a száztíz éves bérlakásban, de nem nála éjjel, nem ebben az időintervallumban. Nappal jöjjenek, lehetőleg munka után. Akkor ráér velük foglalkozni.

Elkezdte elküldözgetni őket. Ám a szellemenergia ott lebegett a feje fölött, kitartóan legyezgette, szinte érezte a mozgását, ahogy a levegőt a feje felett megkavarja. Annyi ereje volt, hogy lecsúszta a villanykapcsolót, most a levegőt áramoltatja, hogy ne tudjon visszaaludni.

– Kérlek, gyere holnap reggel, hagyj aludni – kérte gondolatban. Mindhiába. Aztán meggondolta magát, s nekiszegte a kérdést:

– Tudod, hogy nincs tested?

– Tudom – jött a válasz, inkább csak a tarkóján keresztül a szeme felé, az

agyába. – Én már ezen túl vagyok – hallotta –, nem ezért jöttem.

– Mit üzensz, Margit?

– Semmit. Csak jöttem, hogy elmondjam: nem fogod te szeretni a fiamat, hagyj meg a hivatásában.

– Nem akarom én a hivatásából kihozni. Tőlem maradjon pap.

– Hagyd a fiamat.

– Irigy vagy rám?

– Nem, de nem fogod te úgy szeretni, ahogy én.

– Nem vagyok az anyja. Az anya másképp szeret, én is anya vagyok – ment ki a gondolat belőle. – Irigy vagy rám? Félsz, hogy elfordítom rólad a fiad figyelmét? Hogy nem küld majd feléd energiát, hogy itt e földi síkon belőle táplálkozz? Jó, ha vigyázol rá odaátrol, de szerintem ez már kisajátítás!

– Nem, de nem akarom, hogy téged szeressen!

– Hagyj már! Eljöttél, mint asszony az asszonyhoz, becsüllek érte. De a fiad dönthet idelent másképp is – küldte ki a gondolatot Lilit.

– Hagyd a fiam, hagyj a fiam!

– Ne légy féltékeny rám. A fiadnak családja lesz, nem marad egyedül. Neked meg unokád lesz.

– Be fogod csapni! – kardoskodott a szellemlény.

– Mivel, hát? Szóval te akartad, hogy pap legyen, hogy megmaradjon neked! – hasított bele a felismerés.

– Irigy vagy, önző vagy, csak magadénak akarod tudni a fiadat! Senkivel nem osztozol rajta! Ti, szellemek, ugyanolyan gyarlók vagytok, mint ideát, ember formátokban! – leckézette a szellemalakot. De az csökönnyösen csak azt hajtogatta:

– Nem fogod te szeretni a fiamat. Hagyd a fiamat!

– Ha gyerekünk lesz, haláláig szeretni fogom. Ha nem, hát úgysem maradunk együtt – zárta a vitát, s befordult az ágyában a fal felé. – Isten veled, Margit. Majd megmondom a fiadnak, mennyire szeretted őt. Jó éjt.

*angyalok királynéja
pátriárkák királynéja
próféták királynéja
apostolok királynéja*

Délutánonként a misét nézte. A pap egyedül misézett a templomban, a diakónus nem mutatkozott, csak a felelgető hangja hallatszott a felvételeken. A kántor az orgonánál szintén láthatatlan maradt, így nem állt mellette átlagos termetű személy, nem látszott, milyen tagbaszakadt óriás. A férfi több mint két méteres volt, valamikor hosszútávfutó.

Szerette ezt a férfit. Reverendájában a papot látta benne, tenorja nyugalmat, derűt árasztott. Naponta elmondta az imát, hangja néha rezignált volt, máskor kis huncutság csengett ki belőle. Változó kedélyű, középkorú férfi, eddigi élete minden gondja-baja az arcára írva. Ahogy áldásra emelte a kezét, tenyérvonalai csuklóig futottak. Derűje a hosszú élet ajándékának tudásából eredt.

Meg volt győződve, hogy jó a hivatásában és szeretik a hívek. Pedig a hívek bárkit szeretni tudnak, és bárki kedvükre való. Épp a hívek azok, akik úgy elfelejtik, mihelyt átmegy másik gyülekezetbe, mintha sohasem is lett volna ott. A nők is más személy reverendájától hagyják varázslatba ringatni magukat. Legveszélyesebbek a korabeli nők, mindenre elszántak. Ha akarta volna, minden hétre jutott volna az

ágyába. De a valóságban kevéssel került személyes kapcsolatba. Nem találkozott nőekkel. Szolgálatá során csak hivatali útjai voltak.

Nem tartott a nőktől, sem a férfiktől. Szelídnek látták, de látszólagos higgadsága mély belső örvényeket bújtatott. Szerette az embereket, és mélységesen egyedül érezte magát köztük.

Családra vágyott. Édesanyja kedvéért lett pap.

*lelki edény
tiszteletes edény
ájtatosságnak jeles edénye*

Lilit esténként felvette futócipőjét, sztreccsnadrágját, és a folyóparton edzett. Nem volt ez komoly edzés, inkább csak kilazította merev ízületeit a mindennapi ülőmunka után.

Már nem volt rugalmas, mint fiatalabb éveiben, bőre alatt zsírpárnák gyülekeztek, néha nehezen vette a levegőt. Havi ciklusa néha kimaradt, már túl volt a féktelen vérzéseken, egészségügyi kaparáson, s pár éve petefészek-elégtelenséget diagnosztizáltak nála. Méhe még épen virágzott, „sok harmincéves megirigyelhetné” – mondta az orvos. Pajzsmirigy-alulműködését gyógyteával kezelte, s egykedvűen nézett a jövőbe.

Valamikor nagy családot szeretett volna, de nem állapodott meg mellette senki, s ő sorra kilépett minden kapcsolatából. Gyerekei felnőttek. Semmi vágya nem volt. Vagyis egyetlen vágyát, hogy még fia szülessen, lelke mélyére számúzta. A vágy néha feltört.

Fiatalabb korában mindent megtett, amit a munkahelyén elvártak tőle, később, amit érdeklődése diktált, még azon is túl. Olykor azon gondolkozott,

Bíborka a mennyekbe száll

hogymunkamániásnak számít-e. Ha arra gondolt, mennyit dolgozott élete folyamán, mintha homokot szórtak volna puha lelkére. Sivaton járt.

Valamikor bővizű folyó folyt a lelke mélyén, partján óriásmályvák pirosoltak, buján, féktelenül.

Érezte, hogy jobb oldalt szeme sarkából, annak magasságában megváltozott a fa alatt futva az energiamező. Érezte az asszonyi lélek jelenlétét.

Hirtelen kapcsolt.

– Te, aki az angyalokkal társalkodsz, segíts nekem – szólt gondolatban a szellemlényhez.

Amaz konokul hallgatással érezte jelenlétét.

– Te, aki odafent vagy Mária kebelében, légy segítségemre. Tudjuk, hogy Sára is az emberi élet legmagasabb határán fogant s adott életet fiának. Én fiatal vagyok hozzá képest. Tudjuk mindketten. – Majd kicsit várt, lihegése ritmust adott kiáramló gondolatainak. – Margit, aki szentek koszorújában vagy, küldd le a kisfiamat. Kérlek.

Fagyos hallgatás. Hideget érzett a jobb oldalán, szemmagasságban.

Ez az asszony konok. Nem adja a fiát – gondolta. De nem adta fel.

*vértanúk királynéja
hitvallók királynéja
szüzek királynéja*

Marcsi látszólag átlagos életet élt, családjá sem tudta, hogy amikor laptopján vakon, tíz ujjal gépel, olykor lelkeket szólaltat meg. Hajnalonta laptopjához ült, és kérdéseket küldött ki az éterbe. Beszélgetni hívta a lelkeket, akár e világban, akár odaát voltak. Utóbbira nem vállalkozott szívesen.

Mégis néha kiárasztotta a gondolatot, és eltársalgott a jelen nem lévőkkel.

Lilit megkérte, beszélgesse már el ezekkel az emberekkel azon a lelki síkon, amelyen a lélek a mély belső bölcsességéhez hozzáfér. Ott nincs hazugság, szemfényvesztés, és nem számít a társadalmi máz.

Marcsi hajnalban a gépen egy dokumentumot nyitott fel, lehunyta a szemét és várt, hogy kérdése nyomán megjelenüljön és képpé alakuljon a kért személy. A válaszok egy képzeletbeli képernyőn érkeztek, szöveg formában, amit Marcsi lejegyzett.

– Gábor atya... – szólította meg a délceg termetű férfit, akinek alakja lassan körvonalazódott. Az asszony szemé csukva, csuklója az asztalon, csak arra kellett vigyáznia, hogy a megfelelő helyen üsse a billentyűt. A vakon gépelés követte a lassan betűkké, mondatokká változó gondolatot.

– Igen, Mária, hallgatom. Vagy hallgatlak? – kért vissza nevetve, szégyenlősen.

– Tegeződjünk, Gábor, most nem a papot kérdezem – gépeli az asszony, s csukott szemhéja alatt egyre élesebben körvonalazódik egy jelenet.

Egy férfialak ül kicsit messzebb tőle, fekete ruhában van, nadrág, a felső, fekete ing, a gomboknál egy fehér csík és kis fehér betét van a nyakánál. Leül egy alacsony falra, a háttérben templomkert körvonalazódik kis távolságra.

– Rendben, nekem is könnyebb így.

– Lilit küldött, ugye?

– Igen, ő küldött, és szeretnék kérdezni tőled néhány dolgot, ha megengeded.

– Persze. Aztán majd én is – a fekete ruhás férfi ádámsutkája megmozdul.

– No, az első, hogy hogy találtad meg őt, hogy bukkantál rá, őt kerested egyáltalán?

– Nem, ez véletlen volt, már ha léteznek véletlenek, de szerintem nincsenek – a férfi komótosan felül a kőfalra, és mesél. – Még a régi parókián szerveztem a gyülekezetemnek programokat esti foglalkozások keretében, annak a maroknyi embernek, akik megtiszteltek azzal, hogy eljöttek és meghallgattak. Minden voltam én ott már, nemcsak pap. Házitanító, művelődésszervező, népművelő, énekes halott – nevet. – Megtaláltam a honlapját, megtetszett, először mint ember, aztán mint nő... Igen, mint nő is. Félve közelítettem, meglepődtem rajta, mennyire közvetlen, nem ilyennek képzeltem. Hogy ilyen fiatal és közvetlen és barátságos, erre nem gondoltam. Olyannak képzeltem – szája elé teszi a kezét, kuncog. – A többit tudod...

– És miért nem írsz úgy neki, mint tavaly?

– Megviseltek az elmúlt év eseményei. Nem vagyok már a régi, összetörték a hitemet az emberekben, nem jó kiadni magunkat, visszaélnék vele – magába roskadva áll.

– Lilit nem fél – élénkül meg az aszszony hangja.

– Addig jó – riad fel a férfi. – Nem is tapasztalt még szerencsére olyan lelki terrort, erőszakot, amiben nekünk részünk van. Mit gondolsz, miért nincs elég pap? Miért nem jönnek a növényedékek? Nem a tanulás miatt, nem az anyag nagysága miatt, nem is a hit miatt. Mit gondolsz, ez a rengeteg kisgyerek, akik jönnek muszájból, divatból a misékre, hittanra, bér málni, ezekből nem lenne jó pap? Dehogynem – indulattal folytatja. – A kis minist-

rás gyerek, aki még tiszta szívvel, magasztos arccal áll mellettem, rázza a kis csengőjét, énekel és segít nekem, ezek a kis gyerekek már egyházi iskolába kerülve megtapasztálják azt a kettőséget, ellentmondást, ami nem illeszkedik a tapasztalataikba, az elvárásaikba, álmaikba és reményeikbe. Ott már átesnek egy beavatáson, ami megtöri őket, ráébrednek, hogy az egyháznak a legkevesebb köze van Istenhez és a hithez, mert egyvalakihez kell lojálisnak lenni: az egyházhoz mint szervezethez és a húsos fazék körül ülő vezetőikhez. Egy nagyon erős szervezetről beszélünk, ami rosszabb, mint az ÁVO. Isten ments, hogy szembe menj velük! – hangját lehalkítja. – Nagyon sok növendéket megfélemlítenek, nagyon kevesen jutnak el oda, hogy fogadalmat tegyenek, aki teszi, azt már annyira beszívta a gépezet, hogy nehezen tud hiteles maradni – mélyet sóhajt. – Én is meg vagyok ám keseredve. De nem értek máshoz. Az emberek szeretnek. Abban hiszek, amit csinálok, hogy ez jó. Nehogy azt hidd, hogy az a szép autó, az nekem valami különleges élmény volt. Hogy én olyanban utazhatok. Ugyan...

Feldereng egy kép. A pap mélykék, nyitott sportkocsiban járja az utcákat, a hívek kiálltak a kapukba, egy asszony a járdaszélen térdel, kezében égő mécses. A gyertyák fénye meg-megküzd a tavaszi széllel. A pap áldást oszt az utcában álló híveknek.

– Ugyan! – Csattan fel ismét indulatosan a hangja. – Az a szép nyitott sportautó arra volt jó, hogy az emberek felfigyeljenek rám, és arra, amit közvetíteni próbálok. A keresztre, amit

kövessenek. Isten kezében sok minden lehet véső. Ez az autó is. Ha gyalog mentem volna, nem szólít meg senkit. Szent Ferenc a szamárháton nem szólít meg senkit, csak aki hasonlóan szegény, mint ő. De itt, ma semmi másnak nincs figyelemfelkeltő ereje, mint a pénznek, a csillogásnak. Idomulni kell az utca emberéhez, ha meg akarom szólítani. Ha a pénz csalja be a templomba, akkor pénzt kell neki mutatni. S hátha észrevesz ott mást is. Hátha...

Az asszony félbeszakítja gondolatmenetét.

– Lilit még azt kérdezi, hogy miért tőle szeretnél gyereket, aki már idős ehhez?

A férfi lenéz a magasból, réveteg a tekintete. Egy darabig hallgat.

– Mert tudom, hogy ő felelősen és jól nevelné a gyereket, és pont azért, mert idősebb, már jóval bölcsebben látja a világot is. Nem mondanám időseknek, mert korához képest nagyon is egészséges és fiatalos, de egyszerűen korából fakadóan máshogy éli meg az anyaságot, mint egy fiatalabb. És mert nagyon régóta és nagyon sokat imádkozik ezért a két gyermekért, tudom, hogy nagyon-nagyon meg is fogja becsülni, és őszinte hálával fog értük áldozni. A hit és ima erejét látom benne én is, megtestesíti mindazt, amiben hittem és amit sugalltam egész életemben.

– Mi a helyzet a dongókkal? – szakítja félbe az asszony.

– Mikkel?

– A körülötted nyüzsgő nőekkel.

– Nem nyüzsgő senki, honnan veszi ezt? – értetlenkedik a pap.

– Biztosan sok nőnek tetszel.

Nevet.

– Aha, persze, izgalmas a papi egyenruha. De nem. Ha táplálnak is irántam

gyengédebb érzelmeket, hozzáam a valóságban nagyon kevés jut el. Fizikailag pedig nincsenek nőügyeim. Azt nem állítom, hogy nem is volt soha, mert voltak kapcsolataim, de nem komolyak és nem is tartósak.

– Most van?

– Hát, remélem – kacsint.

– Lilitre gondolsz?

– Természetesen!

– Mit éreztél nála?

Egy kép dereng ismét fel: húsvéthét-főn együtt ebédelnek. Az asszony húslevest melegít, külön porcelántálra helyezi a főtt tyúkhúst, zöldséget. Borsszóró, só az asztalon.

– Mondj egy áldást – biztatja a férfit, s kíváncsian biztatva mosolyog, mint gyerek, akinek ígért vágya teljesül. A férfi ülve, összefont ujjakkal, suttogásig halkuló hangon végigmondja az asztali áldást, majd határozott, széles mozdulattal keresztet vet a levegőbe. Az asszony megvárja, amíg a férfi enni kezd.

A férfi nem kér húst, de úszó szigetcskét szór a borsból a húsleves zsírkarikáira.

Csendesen és megszakítás nélkül beszélgetnek. Olyan, mintha régóta együtt vennék magukhoz az ünnepi ebédet.

Majd az asszony kávé tesz fel, s míg a konyhapultnál sürgölődik, a férfiből felgyűrűzik a megkívánás. Vibráló feszültséget küld a nő felé. Az asszony megérzi a férfi zavarát.

Kávé isznak bent a szobában, az ülógarnitúrán. Ez már veszélyesebb, s a férfi feszélyezett. Az asszony kiviszi tálcán a kávéscsészéket, s ő a kanapé szélén hosszán kinyújtja a lábát, mintegy védekezve.

Az asszony, látva a férfi zavarát, nevet, mintha semmit nem venne észre, s mellé ül a kanapéra, hozzásimul, s megsimogatja a kezét.

A férfi átkulcsolja ujjait, megszorítja, hosszú percekgig ülnek szótlanul.

Aztán feláll, s megy. Látogatásának másfél órás időkeretet szabott.

Az asszony megöleli a derekát az ajtóban.

– Mit éreztél nála? – töri meg kérdésével a látomást a léleklátó asszony, s szertefoszlik a jelenet.

– Békét, révbeérést, boldogságot.

– Fontos volt az időzítés?

– Hogy fontos-e? Mindenképpen meg akartam látogatni húsvétkor. Ez a kereszténység legfontosabb ünnepe. Nem tudtam, hogyan fogjak hozzá. S akkor ő meghívott. Lecsaptam a lehetőségre.

– Miért nem nézted meg a hálósobáját, amikor meg akarta mutatni?

– Mert nem való..., egy férfi ne nézzen be egy nő hálósobájába, ha nem orvos.

– És a kézfogás?

A férfi megindultan mondja:

– Sírni tudtam volna, nagyon meghatott. Remélem, lesz folytatás is.

– A gyermekek?

– Azokat vállalom, természetesen. Nevemre is veszem, támogatom őket, amennyire tudom.

Kis csend.

– És az egyházi retorziók? – folytatja Marcsi.

– Mit tudnak tenni velem? – csattan fel indulatosan. – Kirúgnak? Hát hájr! Elmegyek hitoktatónak iskolákba, járom a várost, a környéket segédtanárnaként, mit tudom én!

– Van hol laknod?

– Ha Isten adott bárányt, ad majd legelőt is, nem félek, hogy nem tudom lehajtani a fejem valahová. Legyen, ahol megfürödjek, legyen egy ágyam, moshassam ki a holmimat. Nincsenek nagy igényeim, nem is érdekel. Az is elég, ha a családomat meglátogatom néha, a pusztta tény, hogy van családom, már ez is elég...

– Értem – zárja Marcsi. Majd eszébe jut valami. – Akartál kérdezni is. Mi lenne az?

A férfi lassan felé fordul, a szemébe néz, de a léleklátó asszony szemhéja alatt a szembogár merev. Nyel egyet, mint akinek nehezebbre esik kimondani, ami felkívánczozik belőle:

– Hogy mit gondolsz, Lilit szeret engem? Mit gondol rólam, mit szeretne velem kapcsolatban?

– Mindenekelőtt a kisfiai szeretné. De ha ez a félelmed, ne legyen, mert téged is. Azt én nem tudhatom, hogy milyen formában, de beszélj vele. Egy biztos, szeret és kíván.

– Ó... – könnybe lábad a szeme. – Ó, édes Istenem, Uram, köszönöm neked!

tisztaságos anya

szeplőtelen szüzanya

sérelem nélkül való anya

Boldog volt, egyszerűen boldog. S ez nem csak apró boldogságszigetnek tűnt a bánat, a magány tengerén. Ez felhőtlen, gyermeki boldogságállapot volt. Mint mikor az úttörőtáborban énekeltek, s ő egy copfos kislányt lesett meg, amint a kiránduláson félrevonult a szükségét végezni. Titokban titkot figyelt ki.

Utána a nyomába szegődött, a kislány zavarban volt, s többet nem szabadulhatott tőle. Megmondta neki:

Jöhetne már az álom 1

ha elszalad, és nem jön vele kézen fogva a kettes sorban, elmondja, hogy látta. Látta, ahogy lehúzza az bugyiját.

A kislány először fülig pirult, aztán harsányan a szemébe nevetett. Majd elszaladt. Ő utána. Hagyta maga előtt szaladni, sokáig. Bármikor utolérhette volna, megfoghatta volna, de hagyta, hogy a kislány szaladjon. Ő csak futólépésben ment utána, jó fejfel magasabb volt nála. A kislány hajfonata kibomlott, lihegett, s ő elgáncsolta, estében átkarolta a derekát, és együtt gurultak lefele a lejtőn. Közben karjával védelmezte. A lány ijedten, megadón kapaszkodott az ő kockás inge zsebébe.

A lejtő aljában még egy darabig összefogódzva lapultak. Majd felállt, lovagiasan kezet nyújtott a lánynak, felhúzta. A kislány a szoknyáját leporolta, s tétován indult a többiek után. Ő maga elé engedte az ösvényen. Szó nem esett többet közöttük.

Együvé tartoztak. S ő boldog volt. A kiskamaszok hullámzó érzelmeivel.

Másnap hazautaztak. Soha többé nem látta a kislányt.

*titkos értelmű rózsa
Dávid király tornya
elefántcsonttorony*

A nagypénteki keresztutat egyedül járja a plébános a templomban. A járványügyi helyzet miatt a hívek képeit kinyomtatták, felállították a padokra. Volt ebben valami csalás, egy kis kegyes hazugság, hitéleti motiváció: az összes templomba járó család képe egyszerre volt a padokon, mintha számtalan ember járna mindig és mindenkor a misékre.

Ezúttal a pap egyedül járja a keresztutat, kezében mikrofon, kinyomta-

tott imádságok, szíve nehezebb a magánytól, mint kedves halott temetésén. Vágyja az emberek társaságát. De csak a kántor éneke váltogatja imádságát.

A tizedik stáció elé érve térdet hajt:
*Urunk, egyházad sokszor egy süllýedő
hajónak tűnik,
mely tele van vízzel, mert menthetetlenül léket kapott.*

*Szántóföldeden több konkolyt látunk,
mint búzát.*

*Az egyház beszennyezett ruhája és arca
elrettent minket.*

A kántor befejezte a középkori dalt, a templomhajóban a papi imádkozó hangja élessé válik:

*Azonban mi magunk vagyunk azok,
akik beszennyezzük őt,
mi magunk árulunk el téged újra és újra
viselkedésünkkel.*

*Irgalmazz egyházunknak, őbenne is
újra és újra elbukik Ádám.*

Majd ismét megnyugszik a hang, nem jönnek érte, nem rendelik be sehova. Talán nem szólnak odafentről.

Nem hasad meg a templom kárpitja. Belső remegése oldódik az imádság sodrában, lelke megnyugszik.

*Elesésünkkel téged is a földre rántunk,
és a Sátán nevet, mert azt reméli,
hogy te ebből az esésből nem tudsz többé
fölkelni.*

És te mégis felkelsz.

Este egyedül van. Nem ivott az anyja temetése óta. De a magányt most nem bírja. Nem akar jelen lenni.

Egy kis szabadságot, szabadulást szeretne a szenvedő Atyától, akit ma megfeszítettek. Azt az egyet is, aki apja helyett apja.

A vér szerintibe nem tudott erősen megkapaszkodni. Szinte jelen sem volt.

*Fölkeltél, föltámadtál,
gyógyítsd és szenteld meg egyházadat,
gyógyíts és szentelj meg minket.
Könyörülj rajtunk, Uram.*

A tagbaszakadt, őszbe hajló barna férfi félénken jön be az ajtón, az asszony mellé néz, kerüli a szemkontaktust, messziről köszön:

– Sziasztok! – mintha azt mondaná, hozzám nem nyúl! Egyenesen a konyhába megy, és leül ugyanarra a székre, ahol pár nappal azelőtt a pap ebédelt.

Az asszony túrógombócot melegít, elé teszi a tányérra, a gombócokat a villával szétvágja, mint kisgyerekek – tudja, hogy a férfi lassan eszik, rosszak a fogai, állandóan kezelésre jár, rágás közben a műfogak összekoccannak, nem tudja szabályozni a csukódásuk magasságát. Lazuló, kihulló fogak. Mint aki elvesztette az ősbiztonságot.

Lilit tejfölt terít szét a gombócokon, leül vele szembe, és nézi, amint eszik. A férfi lassan rág, a gombócok lágyak, vaníliás-citromhéjas illat gőzölög belőlük. Lilit egy kis lábasban rongyos tojáslevest tett félre neki előző napról, alágyújt a gáztűzhelyen.

– Megeszed a tojáslevest? – kérdi, mikor már illatozik a melegedő leves.

– Megkóstolom – szabadkozik a férfi.

S míg a tányér levest kanalazza lendületesen, mesél, az asszony hallgatja. Zsigereiben ismeri ezt az embert, évek óta jár hozzá. Ételte ritkán fogadott el tőle, de mostanában annyira nőtt a bizalma, hogy szinte mindig leül az asztalához, elfogadja a kínálást.

A férfi közben papírokat vesz elő, magyaráz. Az asszony hallgatja, de nem mondja el a gondolatait, bólogat. Összeszedi az edényt előle, a férfi feláll, az asszony megöleli, az magasra tarja a fejét. Az asszony megsimogatja az arcát.

– Szeretlek – mondja nevetve.

A férfi mereven áll, túri. Évekkel ezelőtt nem engedte, minden szeretetmegnyilvánulást elutasított. Az asszony fájdalmat érzett ilyenkor. Most már nem. Néha nevet rajta.

A férfi a fiáról mesél, az érettségijéről, minden vizsgájára ő készítette fel a fiút. Még a nyolcadikos irodalomfelvételre is, megtanulta a magánhangzó-törvényeket, hogy aztán a kanapén ülve, fia vállát átkarolva, könyvvel a kezében elmagyarázhassa neki.

Telefonja most is cseng. A fiú kér segítséget az apjától.

– Félóra múlva beszélünk – hangja nevet a mackóforma férfinak, mintha visszatért volna bele az életkedv.

– Öt pontot veszített matekból – magyarázza. – Elnézett egy feladatot. De remélem, így is meglesz a felvételi.

– Milyen szakra megy?

– Több helyre beadja. Majd meglátjuk – feleli kitérően. Majd folytatja: – Az unokaöcsémet nem vették fel a gimnáziumba. A haverjai mind elmentek a gimibe, őt csak a szakközépbe vették fel, olyan gyenge volt a tanulmányi eredménye – mintegy igazolásául, hogy ő aztán felajánlotta neki is a segítségét, de a fiú nem élt vele.

– Nem rosszak a szakközépiskolák sem, utána el tud helyezkedni. Nem kell minden gyereket fél életén át eltartani, iskoláztatni.

A férfi vállat von. Valamikor a papoknál érettségizett. Jó is volt, meg

rossz is. Irigyli a szíve mélyén a gyerekei generációját, szeretne részt vállalni az életükből, de a gondtalan kamaszkor elszállt már tizenegy éves korában.

Amikor az a dolog történt.

Az asszony sejt valamit, a múltkor előhozakodott valami homályos látomással. De nem. Azt nem látta harmadik személy. A tettes már a sírban. Ami megtörtént, vele együtt hull az enyészetbe.

Nem. Arról soha senkinek. Ha kitépik a nyelvét, kiverik az összes fogát, akkor sem beszél.

*nagy okosságú szűz
irgalmas szűz
hűséges szűz*

Lilit most érkezett haza a kocogásból, s hirtelen úgy döntött, most olyant tesz, amit még eddig nem. Konferenciabeszélgetést indít a lelkekkel. Gondolatot küld ki, majd hallgatja a belső választ.

– Sziasztok! Már napok óta szeretnék pár dolgot megbeszélni veletek, köszönöm, hogy eljöttetek, este 10 ugyan elmúlt, az eltávozottak miatt mondom ezt, de most tudok mindenkiket összehívni – és sorolja: – Gábor, 52 éves lelkipásztor, Márton, 53 éves mérnök... Esetleg még valaki?

– Én itt vagyok – vékony hang halatszik.

– Ki?

– Zazi.

– Ja, köszönöm, Zalánka, az öcséd?

– Ő most nem akar, engem küldött.

– Rendben, mi legyen a sorrend? – kérdi Lilit. – Ki szeretne változtatni?

– Én! – vágja rá a vékony hangú Zazi.

– Más?

Csend.

– Más, Gábor?

– Én szemlélődöm.

Zalán cérnahangon megszólal:

– Nos, mint mindenki tudja az itt-lévők közül, én egy test nélküli lélek vagyok, aki mindenképpen Lilithez kíván leszületni. Kiválasztottam egy apát, nevezetesen Mártont, akivel rengeteg idő elment, de a szülőjelöltjeim nem jutottak semmire. Így szereztem még egy jelentkezőt, ez Gábor.

– Ő – vág közbe Gábor –, szóval emiatt kellett találkozoznunk, mert te össze akarsz az anyáddal boronálni, nemde?

– Igen, amennyiben Márton sehogy nem hajlandó ennek a feladatnak eleget tenni – mondja Zazi.

– És mi haszna Mártonnak abból, ha születik ennyi idős korában még egy gyereke?

– Az, hogy nem marad egyedül öreg korára – mondja Zazi.

– Bocsánat, de eddig úgy volt, hogy a felesége a mostani élettársa halála után... – veti közbe Lilit, de Zazi félbeszakítja.

– Jaj, hagyjad anya, az a nő szerez magának másik pasit, már kifele tekint abból a kapcsolatból is. Csapodár volt az mindig, azért sem bízik a nőkben Márton.

– Nos, jó – ragadja meg Lilit a szót.

– Hadd mondjam én is el, hogy jelenleg nekem Gábor sokkal izgalmasabb, mint Márton, akit nagyon meguntam. Gábor?

Lehajtott fejfel áll, fehér papi reve-renda rajta, a kezében egy konyhai tör-lőröngyöt lógat, közelebről látszik, hogy egy vajszín hímzett terítő.

– Én az Isten embere vagyok, nekem az ő dolgai elsődlegesek.

– Akkor minek kellett megkeresned engem? – vág közbe Lilit.

– Az ördög sugallata, a rossz sugallatok.

– Gábor, eddig is voltak sugallatok az életedben.

– Voltak, de nem ilyen erősek, nem ilyen csábosak, én szinte boldog vagyok most, és ez sehogy nem illik egy lelkészeletről kialakított képhez, amely él bennem.

– Miért, te úgy képezed magad, mint a keresztfán függő Jézus?

– Igen, pontosan. Az én életem a szolgálat: Isten és az emberek szolgálata.

– Nekem miért nem teszed meg azt a szolgálatot, amiért felbukkantál az életemben?

– Nagyon szeretném, álmodtam én is róla, hogy gyerekünk születik, de félek, hogy hiteltelen leszek, vizet prédikálok és bort iszom.

– Nos jó, én nem is próbállak megváltoztatni, ha pap akarsz lenni a kevés magánórádban is, te tudod.

– Nem tudok kettős életet élni. Ha megőrzöm ezt a hivatást, melyre fel esküdtem, nem tudok sokáig bujkálni. El tudod képzelni, hogy elmegyünk ketten-hárman nyaralni, és mindig hazudnom kell, hogy nem vagyok pap? Ezt én nem bírom.

– Nos jó, akkor minek jöttél?

Gábor lehajtott fejjel hallgat.

Lilit a másik férfit szólítja: – Márton?

– Itt vagyok – szólal meg tenor hangján az összes hajú, medveforma férfi.

– Beszélj hozzám, mi volt veled?

– Semmi, részemről minden rendben van. Szeretlek és kész.

– De változás várható a kapcsolatunkban?

– Majd jövök, és beszélünk – feleli kitérően a férfi.

– Ha valami újjal nem rukkolsz elő, tudd, hogy unom az egészet – szögezi le Lilit. – Javaslat?

– Anya, írd, gondolkozzál, elmélkedjél. És bizakodjál. Pihenj többet, ne gondolkozz, ne törd magad.

– Köszönöm, hogy eljöttetek – zárja Lilit –, ha akartok még valamit mondani, most tegyétek meg.

– Anya, szeretlek.

– Lilit, szeretlek! – szól Márton elmosódott hangon, lehet, csak Lilit hallja.

– Gábor?

– Lilit, nem tudok neked mást mondani, hullámszik bennem minden.

– Biztassalak?

– Nem tudom, Azt sem tudom, mit kellene egy ilyen helyzetben tenni.

– Hát szeretni engem.

– De hiszen itt a társad!

– Nincs velem mindig.

– De várjál, nem akarok semmit elrontani, várjál!

– Sok év elment

Csend. Majd Lilit zárja.

– Szeretlek benneteket, jó éjt! Szép álmokat!

*Mária aranyház
mennyország ajtaja
hajnali csillag*

Lilit úgy érzi, megfeneklett, nem sokra jutott a lelkek megszólaltatásával. Semmivel sincs előbbre, sőt mint ha még messzebbre került volna tőle titkos vágya: Zazi leszületése.

Marcsi másnap hajnalban a laptopjához ül, és konferenciabeszélgetést indít. Sorra hívja a jelenlévőket. Gyülekeznek a lelkek, érződik a jelenlétük a kis szobában, tolonganak, hogy meghallgassák őket.

Világfa és Nap

– Gábor atya... Hallasz engem?
Fekete hosszú ruhában jön.
– Zazi, Zalánka?
– Jövök, jövök!
– Márton?
– Igen, Marcsi, itt vagyok...
Marcsi a lényegre tér.
– Köszönöm, hogy eljöttetek. Még soha nem beszéltünk így négyesben, remélem, nem gond.
– Részemről nem – szól Gábor.
– Nekem sem – jelzi Márton.
Zazi fészkelődik.
– Hát... én nem is tudom, mit mondjak, fura, ez a két bácsi itt nekem, túl nagy... – zavarban van.
– Zazi, miért vagy ilyen szégyenlős, sosem láttalak még ilyennek?
Zazi odamegy Marcsi mellé, a fülébe súgja:
– Hát te normális vagy, ide hívod őket, és előttük beszéljek arról, ki legyen az apám? Te tényleg ennyire hülye vagy?
– Köszí, Zazi. Jó, akkor arról nem beszélünk.
Gábor tér magához leghamarabb a meglepetéstől.
– Ki ez a kisgyerek?
– Lilit meg nem született kislány, aki nagyon szeretne leszületni hozzá. Bölcs kis fickó, és remélem, mind a ketten meg fogjátok kedvelni.
– Isten is a gyermekekben látja a jövőt, és aki a gyermeket szereti, őt szereti – mondja kenetteljesen a pap.
– Én már találkoztam vele – szólal meg Márton. – Emlékszel rám, kisfiú?
Zazi kuncog: – Hát persze, én tudom, te ki vagy!

Feldereng egy kép: Márton az előszobájában megbotlik a szőnyegen, Zalánka alakja nevetve szertefoszlik.

Majd egy másik kis lélekkel az arcát cirógatják, miközben Márton az ágyán fekvé tévézik, és mondogatják neki:

– Te vagy az édesapánk.

Márton az arcát dörzsöli, finom kis szellő suhant át rajta és egy bizarr gondolat: mintha egy képzeletbeli vörös hajú kisfiú beszélne hozzá, bizonygatva, hogy neki még lesz gyereke.

Márton elhessenti a gondolatot. Ez a gyerek eltévesztette a házszámot – gondolja.

– Az urakat kérdezném most – szóval meg Marcsi. – Külön-külön már beszéltünk többször. Mindannyian tudjuk, ki, miért van itt, mi az összefüggés köztünk, és köztetek, illetve, hogy a kisfiú miért van itt. Ti értetek engem?

– Hogyne, persze – jelzi Gábor.

– Jaja, én is, tudom, mire megy ki a játék – mondja Márton. – Pályáztatni akarsz bennünket, el akarod adni a kisrácot.

– Én nem akarok eladni senkit – tiltakozik Marcsi. – Beszélgetünk. Egy gyerek nem promóciós termék, én lennék az utolsó a földön, aki egy gyereket el akarna adni. Akinek nem kell, húzzon el az életéből, nevével, pénzével a jó édes anyjába. Ez, remélem, elég világos, ugye?

Mindkét férfi bólogat.

– Szóval, folytathatjuk? – emeli fel a hangját Marcsi.

– Gábor atyám, téged kérdezlek először: ezt az asszonyt hitegeted, ígérgetsz neki, megajándékozod, aztán kétségek közt hagyod. Mi ennek az oka?

– Nem hagyom kétségek között, nem történt semmi rossz, nem tett semmi rosszat, és én sem. Egyszerűen az elmúlt hetek nem voltak alkalmasak, nem volt időm és energiám leülni írni,

személyesen részt venni az életében pláne nem. Nagyon sajnálom, hogy ő így érzi, de nagyon elfoglalt vagyok, elnézést, ha megbántottam.

– Ha rákérdezel néha, hogy van, mit csinál, az fél perc. Nem kell litániát írni, de egy félperces figyelmesség is sokat számít. A lényeg: megijedtél valamitől? Felelősségtől, elkötelezettségtől, magától a gyermektől, akit itt láttok? Anyád intelmei jöttek elő talán?

– Az én esetemben a párkapcsolati elköteleződés valóban lényegesen több, mint a világi párkapcsolatok kialakítása. Ezt be kell látnotok. Szeretem Lilitet, és valóban nagyon szeretnék vele családot alkotni, és igen, ez a kis gyermek is nagyon kedves számomra. Különösen megható, hogy láthatom őt magam előtt, mint lehetséges utódomat. – Zazi vállára teszi a kezét, majd arcát maga felé fordítja, a szemébe néz, fogja az arcát két tenyere között. – Nagyon szép vagy, gyermekem. Kifejező a tekinteted, értelmes a szemed, szeretet van a szívedben. Megtisztelve érzem magam, hogy apádnak választanál engem. De tudd, nem vagyok maradéktalanul felkészülve a feladatra, félek tőle, ez örületesen nagy felelősség.

– Nem kell tökéletesnek lenned – süti le a szemét Zazi. – Csak az apukám legyél... – hüppögve sír.

Márton elfordul, könnyes a szeme.

– Márton, mi a baj? – fordul hozzá Marcsi.

– Hát, mi... én már le vagyok írva?

– Hét évod lett volna rá, hogy ez a gyermek a tiéd legyen!

– Már elment a hajó? Nincs több lehetőség?

– Lilitnek gyermek kell. Ez a gyerek lesz az övé. Aki nemzi neki őt, annak

az életét boldoggá teszi. Vállaljátok-e ezt a feladatot?

A két férfi összenéz, Gábor lesüti a szemét, Márton először ellenségesen néz Gáborra, majd a cipőjét nézi ő is.

– Papok ellen nincs helye versengésnek – szól megadón. – Ők győznek. Mindig.

– Ne a papot lásd benne, hanem a férfit, aki teljesítheti egy nő egyetlen és valódi vágyát. Akartok-e versenyezni Lilitért, a gyermekért?

Állnak, mint a faszent, egyik sem szólal meg.

– Na jó – ocsúdik fel Marcsi, mint aki rájött, hogy rossz irányt vett –, azt hiszem, ez nem a megfelelő beszélgetés volt, de legalább tudtok egymásról, hogy van a másik, és aki által létrejön a gyermek, az lesz a befutó. Nincs B terv, nincs „de”.

– Elmehetünk? – kérdi Gábor.

– Igen, köszönöm a megjelenést. – Majd eszébe jut valami. – Gábor, várj kérlek! Nem válaszoltál. Anyád jelentkezett? Visszatart az ő intelme, kívánsága? Hogy csak az övé maradj?

– Nem, dehogya, senki sem vehet rá olyasmire, amit én nem akarok. Vagy nem beszélhet le semmiről, amit akarok. Meghallgatom a véleményüket, kívánságokat, de Jézus szava az egyetlen, amelyet követek mérlegelés nélkül.

– És Ő mit mond? Jézus mit tanácsol?

– Olvasd el, nézd meg a filmet, *A Da Vinci kód*ot. Neki is volt gyermeke. A vérvonal ma is él. Ennyit üzenek. Nem többet. Szervusztok. Boldog anyák napját!

– Szervusz, köszi.

Eltűnik. Nyomában hosszú csend.

– Márton, közelebb jönnél?

– Persze, hallgatlak.

– Feltűnően csendes vagy.
– Mit mondhatnék? Én itt már senki és semmi vagyok, Lilitnél, a gyereknél, a társadalomban, a családomban. Egy itt felejtett árnyék lettem, jelentéktelen, fölösleges, elfuserált lélek, eh! – legyint.

– Miért érzed így?

– Az idő megy, én pedig azt érzem, hogy bármihez nyúlok, szarrá válik. A gyerekeim se tudnak jönni hozzám, az egyik külföldön ragadt, a másik éli a világát, nem tudok róluk jóformán semmit. Mi a fenének nekem még egy gyerek, csak a markát tartja mind, meg is dögölhetek tőlük, minek a gyerek, legyen kinek kuporgatni, tovább? Nem jobb, ha megiszom? Az legalább az enyém, tudom, miért dolgozom, lemegy a torkomon ...

– Ez is egy nagy igazság. De talán valami átmenet a kettő között? A gyerek nem azért van, hogy legyen kinek a nevére harácsolni, elég, ha a meglévő lakásodban adsz neki tetőt, enni csak jut neki is, egy tányérral több!

– Hiszed te! Még hiszel a mesékben, te, te... hagyjuk. Hát ennyire nem ismerted még ki a barátnődet? Minek kellenék én neki, mit gondolsz? Fejőstehének!

– Márton, a dühöd mérgező. Leginkább rád. Nézz erre a gyerekre! Tényleg nem érzed úgy, hogy értelmet adhatna a hátralevő éveidnek?

– Helyes kis kölyök. Unokának el is fogadnám. Mert az unoka a legjobb dolog a világon. Mert jön és megy. Nem az én felelősségem.

– Elvettél Lilit életéből hét évet. Büszke vagy erre?

– Nem vettem el. Nem ígértem neki sosem gyermeket. Csak ő hitte, hogy igen.

– Nem sajnálsz elveszíteni?

– Sosem volt az enyém. Igazán sosem.

– Mit tettél azért, hogy a tiéd legyen: mert ő nagyon–nagyon szeretett téged. Soha ennyire hűséges még nem volt, mint a veled töltött időszakban.

– Nem tudom, nem érdelem, hagyjál. Mindent elcseszek úgyis.

– Ezt elég rendesen, valóban. De még mindig nem késő. Add meg neki a gyermeket, s a tenyeréből ehetsz.

– És mit csináljak a pappal? Ez az ember itt – valami elképesztő gyűlölet ül ki az arcára –, ez itt egy mételey. Nem szereti őt! Kihaszználja! Ezek nem szeretnek senkit! – ordítani kezd. – Söpredék mind!

– Mi zaklat fel ennyire?

– Nem értesz te a világon semmit! Ez egy pap! Hát mindig, mindig... az egész életemet átszövik és tönkreteszik! Hogy ő egy papnak szüljön gyereket! Ez borzalom! Hát nem! Ha meglátom nála ezt az embert... Megölöm!

– Ez most féltékenység, vagy valami más, mélyebb?

– Mélyebb? – keze ökölben, nyakán kidagadva az erek. – Mélyebb...

– Elmondod nekem?

– Nem, nem mondom el. Elviszem magammal a sírba. Ott van már az is, aki az életemet tönkretette. Az anyámét. Az apámét. A fél városét. Szarházi banda az egész. Az öcsém is.

– Mi van vele?

– Viszi a zászlajukat, pedig kapott ő is... leplezi, takargatja a fájdalmát. Ez tart össze minket, nem a vagyon, hanem a szégyen, a meggyalázottság... mit tudtok ti ebből... a kommunista gyerekek! Semmit. Nektek csak a jó jutott... úttörőtáborok, mint a mókus fenn a fán, mosolyok. Mi, az el-

nyomott, vidéki keresztény családok gyerekei, mi voltunk az áldozatok... utállak benneteket is!

– Márton, nem gondoltál még pszichológusra?

– Nem. Elteszi a pénzt, kiröhög, a múltat ugyanúgy viszem tovább. De hogy még őt is egy ilyen környékezi meg...!

– Biztos volt rá oka ...

Márton visszafojtott haraggal félbeszakítja.

– Okot, azt mindig lehet találni. De tökéletes ember nincs, és Lilit sem az. El kell döntenem, s aztán ahhoz tartani magad, hogy vállalod a másikat életfogytig. Engem is kirúgott volna, egy évet nem adok magamnak. Ugyanúgy egyedül lennék, de még egy tartásdíjat fizethetnék. Ezért nem akartam semmi komolyat. Mert tudom a végkimenetelt, mint egy forgatókönyvet látom magam előtt. Nincs nő a földön, akiért érdemes volna kockáztatni, küzdeni, mert egyformák vagytok, szoknyában, nadrágban, de mind megbízhatatlan, szar alakok vagytok!

– Na ez szép így anyák napja reggelen.

– Anyák napja! Megcsináltatjátok a gyereket és kihasználjátok az apákat. Ti akartátok, küzdjétek értük, veszködjétek velük, minek ezért ünnep? Ez a dolgotok, basszátok meg!

– Öcsém, vegyél be nyugtatót, nem zavar, hogy a gyerek is itt van?

– Ja, tényleg... bocs, kiskomám – néz le a gyerekre.

Zazi eddig a Marcsi lábánál kuporgott, fogta a bokáját, mint egy kiskutya.

– Én most megyek... – szólal meg cérnahangján.

– Zazika, még beszélünk, jó?

– Aha, szia... – mondja alig hallhatóan, és eltűnik.

– Márton, én is elmegyek, nem tudom, mire volt ez jó, Lilit mit olvas ki belőle. Ha megkönnyebbültél, rendben.

– Ne haragudj. Nem keltem még így ki magamból előtted. Sajnálom.

– Nem gond. Az igazság nem szokott túl kellemes lenni. Szia.

– Szia.

*szűzvirág szent anyja
szeretetreméltó anyja
csodálatos anyja*

Virágvasárnapra készültek a ministránsok. A barna hajú kisfiú hosszúnadrágban igyekezett a templomba, vasalt inge még meleg volt, amikor az anyja ráadta.

Kijött a házból, az utca hosszán sorakoztak a templomok, három szám szerint a főtérig, ő a barátokhoz igyekezett. Maga mögött hagyta a temetőkaplont, elhaladt a virágárosok mellett, s távolról hallotta, hogy a belvárosi plébániatemplom harangja rákezdte, majd csatlakozott hozzá a barátok templomának kisebbik harangja.

Igyekezett. Rosszul érezte magát ezen a napsütötte reggelen, mint aki-ben névtelen feszültség él. Reggel láz bujkált benne, az anyja kezét a homlokára húzta, de az elvonta róla hideg vízben edzett kezét. Hajnalban az apjával perlekedett, a feszültséggel pattanásig telt a ház.

Legszívesebben bement volna a temetőkertbe, s lefeküdt volna egy sírra, egy árnyékban. De borzoló szél fújt, bebújt a vasalt fehér ing alá, s tudta, hogy a bujkálás nem segít, anyja csontos kezének ütlegeit érezte a fején, mely után bedagadt a feje, úgy érezte, szétreped a koponyája. Ha meg az apja vette elő,

Festő macska

az az elviselhetetlenség netovábbja volt. Az anyja megvédte, inkább ő ütlegelte, védte a csattanó szíjtól. Az apja féktele-
nül, este ütötte őket. Ittasan.

Nincs menekvés, mennie kell. A templomba.

Csüggedten lépegetett, fejét leszegve.

Nem, nem fog énekelni, ha szíjat hasítanak a hátából, akkor sem. A múltkor is kigúnyolták a gyerekek. A pap énekelte, s utána hallotta, hogy csúfolják. Kinek tegyen eleget?

Az utcában egy játszóteret létesítettek, de neki nem volt szabad a többi gyerekekkel játszania vasárnap, templomozás ideje alatt. A gyerekek nevetése ingerelte, megszaporoztta a lépteit.

Hamarabb ért oda. A barátok temploma nyitva állt, az oldalajtó kilincsét lenyomta, s észrevétlenül indult volna a karzatra.

A templomhajó látszólag üres. A karzati lépcsőről nem látszott az oldaloltár. Lejött, a fény a szemébe süttött, mintha melengetné megkínzott gyermeki lelkét.

Anyám is ide járt mindig. Vajon mit szeretett itt? – próbálta megérteni gyermeki ragaszkodásával a neki legfontosabb személyt. A fényt, a fényben fürdő szobrokat?

Legszívesebben a folyópartra szaladt volna pecáznia, mint a többi gyerek. Közben a főajtó fele indult az üres hajóban. Az oldaloltár mellett elhaladva szemét a fény elvakította, s a fényben fürdő templomhajó olyannak tűnt, mint hatalmas bárka. Noé bárkája. Kiket is vitt magával? Minden állatot. Ő is szerette az állatokat, de nem tartathatott otthon kiskutyát, az anyja nem engedte.

Hirtelen egy erős kar fogta meg a karját.

– Gyere ide! – egy fehér ruhás férfi alak magához vonta. Innen elvágták az emlékezés fonalát, innen semmi nem jön elő többé. Csak a vakító fényre emlékszik.

Holott tudja, mindig is tudja, hogy majdnem megfulladt, percekig fojtogatták, de nem a torkát, és nem kívülről. A szájába tömtek valamit, és egyszerűen sem hang nem jött ki belőle, sem levegőt nem kapott. A gyomra felfordult, majd visszanyelte a hányását.

Utána megint halvány emlékképek úsznak. Dél fele ért haza, nem emlékszik, hogyan.

A lakás úszott, s ő mint részeg tengerész támolgott benne. Az anyját sem látta. Az asztalnál ült, semmihez nem nyúlt.

Az anyja kérdezgette, de a hangok nem jutottak el hozzá. Végigülte az ebédet szóval. Az anyja tekintetével az apja szemét kereste. Az gondolkodott. Szó nem esett köztük.

Utoljára a bejárati ajtó lépcsőjén ült, s érezte, hogy az öccse szeme rátapad.

Délután belázasodott, és három hétig lázalmok gyötörték. Influenza? Idegkimerülés?

A filmről mintha levették a hangot. Csak a süket csend napokig. Suttogás.

Hozzá senki nem beszélt.

*Megcsúfoltak ruha nélkül,
Borzad szájad vad epétül,
Tisztos mérték, szent szemérem,
Mindig, mindig maradj vélem!*

– Marcsi, te hogy érezted magad közben? – írja az e-mailt Lilit. – Ezt nem tudnám leírni – jön a válasz nem-sokára. – Hangot én szerencsére nem hallok, a gondolatok jelennek meg, azokat írom le. A képet mintha a szemem

sarkából látnám, de az is olyan, mintha mondaná valaki. Képeket látok, nem mozgóképet, nem filmet, néha egy-egy mozdulatot. Nem tudnám leírni. Érzést nem váltott ki belőlem, inkább megsajnáltam, mert megértettem a belsejében dúló rettenetet. Borzalmas dolgokat cipel magával, kimondhatatlan keserőséget. Azok törték meg testét-lelkét, akikben a legjobban megbízott. Az a csoda, hogy képes egyáltalán még bármiféle emberi kapcsolatra, hogy hajlandó az emberekkel szóba állni is.

*igazságnak tükre
bölcességnek széke
örömünknek oka*

– Kedves Zalánkám! – rója tovább a sorokat Lilit, most már piszkozatba, önmagának. – Rettenetes volt az a tegnapi konferenciabeszélgetés. Nem tudom, te profitáltál-e valamit belőle.

– Nem, anya.

– Ne csináljunk ilyent többet?

– Magadnak csináltad, én tudtam a kimenetelét. Az öcsém azért nem jött.

– Hogy élted meg?

– Ahogy egy kisgyerek a szülei veszekedését. Védtelenül, félelemben, sajnálatban. Sajnáltam apát, Gábort nem, ő kívülálló.

– Hogy került bele ebbe?

– Jött az, hogy elterelje a figyelmed.

– Apáról?

– Igen.

– Nem tudok hozzá helyesen viszonyulni. Volt bennem szánalom, de valójában leírtam.

– Anya, vele kellene mégis kezdened valamit.

– Nem akar gyereket semmiképpen. És nekem már nem megy magától. Nem jön lombikra.

– Nem kell neked lombik. Neki is csak jó szó kellene.

– Nem tudom. Nincs bennem sértett önérzet, csak elfáradtam, unom. Mi lesz később, ha már unom?

– Engem nem fogsz unni.

– Egy rossz párkapcsolatban egy nő elhervad. Miért küldted ma éjjel ál-momban azt a birsalmát?

Lilit vendégségben van, s az ajtóban egy nő áll, tányéron egy szőrös, óriási birsalmát tart előtte. A nőnek szólnak, hogy ne adja oda mosatlanul, s az megmutatván a hatalmas gyümölcsöt, távozik a tányérral a kezében.

– Hogy lásd, megvan a termékenység, méhed gyümölcse.

– Én Gábort szeretném.

– Anya, ugyanúgy megunod, mint apát.

– Miért?

– Mert ugyanolyan gyarló, csak őt még nem ismered.

– Mit tegyek?

– Hívd apát.

– Nem tudok neki mit mondani.

– Akkor majd hív ő.

– Nem tudom, mit akart megmutatni tegnap.

– Semmit valójában, csak jönni akart.

– Aztán leitta magát és nem jelentkezett.

– Mert nem hívtad.

– De minek kell hívni, ha egyszer megígérte, hogy jön? Bennem is volt ellenállás. Nem bántam, hogy nem jött.

– Látod, az utolsó hetekben milyen jó volt, járt hozzád reggelizni.

– Unom a fővénységét, meghívhatott volna ő is valahova. Félti a vagy-

nát, retteg, hogy két fillért ki kell adnia rám.

– Szó nélkül hozott névnapodra csokit.

– Én azért nem ennyit dolgoztam, amikor takarítottam itt.

– Azt magadnak csináltad.

– Segíthetett volna.

– Nem hívtad.

– Félttem tőle.

– Anya, én ennyit érek nektek?

– Zazi, mi legyen?

– Hagyd folyni a dolgokat. Ma sokat dolgoztál, pihenj le.

– Ugyan, Zalánkám, máskor egész nap dolgozom.

– De már eltelt annak az ideje. Elmélkedj, pihenj.

– Mi baja apának a katolikus papokkal?

– Megerőszakolták gyerekkorában.

– Hogy?

– Anya, ez az ő magánügye. Mint ahogy neked is, hogy hány pasid volt. Hiába kérdezzeteki apa, nem mondd meg. És ez így jól van.

– Marhaság ezt kérdezzeteki az én koromban! – csattan fel Lilit. Majd lehalkítja a hangját:

– Mit tehetek ez ügyben apáért?

– Semmit. Vedd tudomásul, ez az ő titka.

– És az öccse?

– Ugyanaz, csak ő megúsza egy próbálkozással, erős kislány volt, elszaladt. Sohasem beszéltek erről egymással, mégis pontosan tudták, mi történt. Ez tartja őket össze.

– És ki volt ez a pap?

– Az anyjuk szeretője.

– És ki volt először, a pap vagy az apjuk?

– A pap. Felcsinálta nagyanyámat, az elment abortuszra. Aztán férjhez

ment nagyapámhoz, bár ne tette volna.

– De ki az a pap?

– Meghalt nemrég. Nem kell neked ezzel foglalkoznod, anya. Nagyanyám fabulál, szépít. Nem volt ott szerelem. A pap jött és győzött. Ahogy te is rosszul járnál Gáborral, ha komolyra fordulna, mert nem hűséges egy sem. Nagyanyám azért jár megszállottan a templomba minden nap, mert nem tudta feldolgozni a fiatalkori traumáját.

– Az abortusz miatt?

– Apát is el akarta tenni.

– Miért?

– Az eset után nagyanyám nem akart egyáltalán gyereket, de aztán meggondolta magát. Pedig rosszul élték nagyapámmal nagyon.

– A pap miatt?

– Nemcsak miatta, az már csak a hab volt a tortán.

– Nem szerették egymást?

– Nem, egyáltalán nem. Szerencsétlen házasság volt az egész, nem is szabad ilyeneket kötni, ennél már az is jobb lett volna, ha nagyanyám vénlány marad. De ezt így utólag hiába feszegeti az ember.

– És miért kérdezzeteki, hány pasim volt?

– A bizalmatlanságot hozta ott-honról, de nem kell erre válaszolni. Mondd, hogy te azokat a férfiakat becsüled, akik gyereket vállalnak, a többit otthagyd a francba.

– Szervusz, gyermekem.

*áteredő bűn nélkül fogantatott királyné
mennyeke felvett királyné
szentolvasók királynéja*

Lilit a folyóparton ül egyedül egy nagy kövön, a tavaszi verőfényben

sütteti az arcát, szeme behunyva. Egy rég látott képen mereng. Emlék a jövőből.

Ezt a jelenetet már számtalanszor átélte, mint ahogy azt le is jegyezte korábban.

„Feszengtem a gondolattól, bár a képet éveken át láttam magam előtt. Bal karomon a kisfiam, szívem alatt a másik, jobbomon a férjem. Lépdelünk az oltárhoz, ahol nem látom a papot, csak mi vagyunk egyedül a földkerekségen.

Milyen más az, amikor gyermek születése ragyog be egy kapcsolatot, és áldással árasztja el! Így van értelme együtt maradnunk.

Tudtam, milyen magányos voltál egyedül. Szeretnék a társad lenni erre az életre. Meglátod, sokkal könnyebb lesz, ha a társad leszek. Te pedig légy támaszom. Szeretném az életem egy erős férfi mellett élni. Mellette kiteljesedni.”

A jövőkép szertefoszlik, bal oldalán melegséget érez, vagy csak a nap éget?

Bal oldalról elé jön mosolyogva, kék-fehér csíkos pólóban egy kis fényalak. Lilit szíve meleggel telik el.

– Kisfiam! – küldi hangtalan a gondolatot felé. – Csak itt vagy velem?

Az apró fényalak mosolyog, mint egy valódi kisgyerek, örül a napfénynek, a csillogó homoknak.

– Itt vagyok, anya! – sugallja.

– Még mindig hozzám akarsz leszülni?

Lilit háta mögött csobog a víz, lába előtt csillog a parti homok.

*családok királynéja
béke királynéja
magyarok nagyasszonya*

*

Lorettói litánia

<http://oratio.hu/l-maria01.php>

Keresztúti ének

<http://www.szenterzsebet.org/media/unnepek/nagybojt/keresztut/keresztut-enek-02.php>

Ágnes a kertben